

Országos Hivatásgondozó Konferencia Záródokumentuma

Leányfalu

2015. március 9-11.

Ajánlás

A Magyar Katolikus Püspöki Kar Hivatás Bizottsága kétévente szervez konferenciát az egyházi hivatásokról. 2014 októberében találkoztunk az egyházmegyék és a szerzetesrendek ministráns-referenseivel, hogy előkészítsük az idei római ministráns-zarándoklatot. Ezen alkalommal beszélgettünk a 2015. évi konferencia tematikájáról is. Felvetődött, hogy ez alkalommal ne a hagyományos, tudományos konferencia keretében, hanem egy bevezető előadás után kisebb csoportokban, majd pedig plenáris ülésen dolgozzuk fel az e témakörben megjelent Pápai megnyilatkozásokat, dokumentumokat és próbáljuk meg azokat a hazai viszonyokra alkalmazni. Gondoljuk át a hivatásgondozás mai helyzetét, és fogalmazzuk meg lehetőségeinket, illetve feladatainkat, hogyan tudnánk elősegíteni a hivatásgondozás ügyét az egyházmegyékben.

Kijelöltünk egy előkészítő csoportot, akik külföldi tanulmányaikat és tapasztalataikat is alkalmazva összeállítottak egy kérdéssort, melyet elküldtünk a pap- és szerzetesnövendékeknek. Körülbelül 110 kispap és 40 szerzetes válaszolt, és osztotta meg velünk meghívás-élményét, hivatása alakulását, fejlődését. Ezeket a válaszokat az előkészítő csoport feldolgozta, összegezte.

Majd pedig az egyházmegyékből meghívtuk a hivatás-referensek mellett az ifjúság-referenseket és munkatársaikat, valamint hitoktatókat, akik az iskolákban, plébániai hittanokon foglalkoznak fiatalokkal.

A tanácskozást 2015. március 9-11. között tartottuk Leányfalun, mintegy ötven résztvevővel.

Az egyes műhelyek, munkacsoportok főként a következő témakörökben dolgoztak:

- egyházi iskolák, mint a hivatásgondozás lehetőségei, terepei
- ifjúságpasztoráció – ministránsok, egyetemi lelkészség, plébániai fiatalok
- erőforrás: hivatásgondozó referens, képzés, együttműködés, támogatás
- kommunikáció (honlapok, plakátok, mobil-alkalmazás készítés)
- kifejezetten hivatás-programok szervezése, személyes kísérés, kapcsolattartás
- együttműködés a szemináriumokkal: meglévő hivatásokkal való törődés, illetve már felszenteltek hivatásgondozása.

Hivatásreferens püspökként számomra a legnagyobb élmény volt meglátni, hogy elkötelezett, hivatásukat mélyen és hitelesen megélők hogyan tudnak közösen dolgozni. „*Ha ketten vagy hárman összejöttek az én nevemben, ott vagyok közöttetek*” – mondja az Úr, és mi megtapasztaltuk az Ő jelenlétét, mert szeretetben együtt gondolkodtunk.

Tudjuk, hogy a hivatások ügye Isten ügye. Ő ébreszti fel az emberi szívben az Ő szeretete utáni vágyat. A mi dolgunk, hogy megtegyük mindazt, amit tőlünk kér az Úr, hiszen mi csak eszközei vagyunk.

Valaki azt a képet használta, hogy az erdőn azok a fák, melyekre a turistajelzéseket festették, nem értékesebbek, mint a többi fa, de egy másik dimenzióban: az emberek, az úton lévők számára jeleket hordoznak. Mi papok, szerzetesek ilyen jeleket hordozók vagyunk a hívek, és a kereső emberek számára.

Közös munkánk eredménye ez a kis dokumentum, melyben ajánlásokat fogalmaztunk meg, és melyet „*stratégiának*” neveztünk, mely valójában a három napon át megtapasztalt Isten-szeretet gyümölcse.

Tisztelettel és szeretettel ajánlom mindenkinek:

Palánki Ferenc
MKPK hivatásreferens püspöke

1. Mi a hivatás?

„Isten minden egyes ember életét valamely hivatás betöltésére rendelte” (VI. Pál pápa, *Populorum Progressio* 15). A hivatás az a szó, amely az embert a kinyilatkoztatás gazdagságának megértéséhez segíti, és megmutatja létének igazságát. „Az emberi méltóság lényeges része az Istennel való közösségre szóló meghívás. Az ember kezdettől fogva párbeszédre hivatott Istennel, ugyanis csak azért létezik, mert Isten szeretetből megteremtette és szeretetből létben tartja, s csak akkor élhet teljesen az igazság szerint, ha önként elismeri ezt a szeretetet és rábízta magát a Teremtőjére” (GS19). Ez az Istennel folytatott szeretet-párbeszéd alapozza meg azt a lehetőséget, hogy minden egyes ember a saját, ajándékba kapott vonásaiban és jellemzőiben fejlődhessen, és képes legyen mindennapi élete történetének és alapvető kapcsolatainak „értelmet adni”, miközben élete beteljesülése felé igyekszik.

Ha az életre mint hivatásra tekintünk, az elősegíti a belső szabadságot, serkenti az egyént arra, hogy előre tekintsen. Ily módon az élet értékessé és elfogadott ajándékká lesz, mely „természeténél fogva arra törekszik, hogy ismét ajándékká váljon” (*Új hivatásokat egy új Európa számára c. dokumentum* 1998. 16b).

Minden hivatás gyökerénél ott van Emmánuel, a „Velünk az Isten”. Ő nyilatkoztatja ki nekünk, hogy nem egyedül kell kialakítanunk az életünket, mert Isten viszontagságaink közepette jelen van. Ő mindegyikünkkel csodálatos, egyedi és megismételhetetlen szeretet-történetet valósít meg, amely egyúttal az emberiséggel és a világegyetemmel is összhangban áll. Ha felfedezzük Istent személyes történelmünkben, és nem érezzük magunkat árvának, hanem tudjuk, hogy van Atyánk, akire teljesen rábízhatjuk magunkat, akkor eljutottunk ahhoz a fordulóponthoz, amely gyökeresen átalakítja a pusztán emberi horizontot, és ráébreszti az embert hivatására: „az ember csak akkor találhat teljesen önmagára, ha őszintén elajándékozza magát” (vö. GS 24).

Napjainkban az élet e keresztény olvasatának számolnia kell a nyugati kultúra néhány jellegzetes vonásával, amelyekben a mindennapi élet területén Isten gyakorlatilag a peremre szorul. Ezért az „élet újra evangelizációja” érdekében az egész keresztény közösség együttes fellépésére van szükség.

„Minden hivatás – bár sokféle útja létezik – azt kéri, hogy lépjünk ki önmagunkból, hogy létünk középpontjául Krisztust és az evangéliumot tegyük. Akár a házasságban, akár a szerzetesi és papi életben felül kell múlni azokat a gondolkodás- és cselekvésmódokat,

amelyek nincsenek összhangban Isten akaratával. Ez a „kilépés (kivonulás) az Úr imádásához és a testvérekben való szolgálatához vezet el minket” (vö. Ferenc pápa beszéde a Szerzetesrendi Vezetők Nemzetközi Uniójához, 2013. május 8.).

Fontos, hogy a keresztény közösségben mindenki felfedezze saját, személyes hivatását, és nagylelkűen válaszoljon rá. Minden élet hivatás, és minden hívő arra hivatott, hogy részt vegyen az Egyház építésében, ezáltal válik ő maga is meghívóvá.

Mindenkinek van tehát hivatása. A hivatás mindenk előtt a szeretetre szól, az életszentségre. A szeretetre való egyetemes hivatáson belül vannak a többi hivatások, mint a házasság, papság vagy szerzetesség. Ez a hivatás-szemlélet tehát egy szélesebb összefüggésbe helyezi az egyházi hivatásokat és ez által jobban megalapozza őket. Az általános keresztény hivatás hangsúlyozása azonban nem jelenti azt, hogy a szerzetesi és papi hivatások ne igényelnének különleges figyelmet és gondoskodást. Sőt, Szent II. János Pál pápa éppen ezért a montreali kongresszusnak írt levelében¹ azt hangsúlyozta, hogy ezek a hivatások prioritást kell élvezzenek a hivatásgondozó munkában, ugyanis a többi hivatás fejlődése szorosan függ a papi, illetve szerzetesi szolgálattól, hiszen katalizátorai és táplálói a többi hivatásnak. Ez a szemlélet aláhúzza, hogy a papi és szerzetesi hivatásokat a többi hivatással való összefüggésben kell nézni.

2. Kérdőívek tapasztalata: Mi segített a hivatáskeresésben?

A 2015. márciusi hivatásgondozó konferenciára készülve elhatároztuk, hogy szempontokat gyűjtünk a papi vagy szerzetesi úton már elindult fiataloktól, megkérdezzük őket, milyen tényezők segítettek a hivatáskeresésüket és mit javasolnak a hivatásgondozás jövője szempontjából. 2015 januárjában 110 római- és görög katolikus papnövendék, 15 férfi szerzetesnövendék és 23 női szerzetesnövendék töltötte ki a kérdőívünket. A felmérések kiértékelésekor az alábbi szempontok emelkedtek ki.

A növendékek családjainak nagy része vallásos, ugyanakkor a szerzetes növendékek között valamivel gyakoribb a nem vallásos családok háttér (33%, míg a kispapoknál csak 15%). A pap és szerzetes növendékek majdnem fele egyházi középiskolába járt, a szerzetesnövendékek között valamivel többen. Általában, aki állami középiskolába járt, az plébániai hitoktatásban részesült, legalább a bér márkózásig.

¹ http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/letters/2002/documents/hf_jp-ii_let_20020419_turcotte-vocations_en.html

A növendékek belépés előtti lelki életéről elmondható, hogy **a kispapok** a szemináriumba lépés előtt leginkább a szentmisén való gyakori részvételt és ezzel kapcsolatosan a ministrálást említették, mint lelki életük fontos elemét. Többségük megalapozott imaélettel rendelkezett. Kiemelkedő jelentőségű a rendszeres gyónás, sokan hangsúlyozták a gyóntató atya szerepét. Lelkigyakorlatokat iskolai vagy plébániai keretekben végeztek, elenyésző esetben lelkigyakorlatos házban vagy lelkiségi mozgalmakkal. Negyedük rendszeres lelki vezetést is említett. A **szerzetesnövendékek** általában kevésbé kötődtek plébániához a hivatáskeresésük idején, inkább a szerzetesközösségek, lelkiségi mozgalmak voltak rájuk nagyobb hatással. Többet jártak lelkigyakorlatokra és ezek nem iskolaiak, hanem rendek által szervezett lehetőségek voltak. Főleg a nőknél erős a lelki kísérő szerepe. A média (internet) is erősebben hatott rájuk talán, mert a szerzetesrendeknek többnyire erős az internetes jelenléte.

Arra a kérdésre, mi segítette őket a hivatáskeresésben, a kispapok válasza drámaian jelzik (90%!!!), hogy a hitelesen élő, fiatalokkal aktívan foglalkozó plébánosoknak, káplánoknak jut a fő szerep a papság melletti elköteleződésben. Figyelemre méltó, hogy a kispapok majdnem fele említette, hogy szerzetesek is szerepet játszottak a hivatástörténetükben. Számosan említették a szemináriumi nyílt napok és a kispapokkal való találkozások jelentőségét, néhányan egyéb hivatásgondozó programon is voltak (pl. lelkigyakorlat, Iránytű). Számos kispap írta ugyanakkor azt is, hogy belépése előtt nem vett részt semmilyen hivatásgondozó programon. Ez talán azzal is magyarázható – ezt a hivatásgondozók kérdőívéből ismerhetjük –, hogy nem minden egyházmegyében van egyházmegyes papi hivatásgondozó program.

A **szerzetesnövendékek** válasza hasonló mintát követnek, csak itt nem a plébános, hanem a szerzetesek személyes élet példája a legfőbb segítő. Náluk sokkal gyakoribb a hivatástisztázó programok említése (Iránytű, GPS, lelkigyakorlatok és hivatásgondozó házak, mint pl. Montserrat Ház), mely részben azzal is magyarázható, hogy sokkal több az olyan hivatásgondozó program, amit szerzetesek hirdetnek meg.

A ministrálás, a nagyheti szertartásokon, papszentelésen – azaz különböző liturgikus alkalmakon való részvétel hatása viszont az egyházmegyes papi hivatásoknál meghatározóbb, sokkal többet említik.

Mind a kispapok, mind a szerzetesnövendékek között számosan említették a személyes istenélmény fontos szerepét az útkon, valamint a különböző ifjúsági programokon

(Nagymaros, Egerszalók stb.) való részvételt. Inspiráló film vagy könyv is említésre került. Meghatározó életesemények (betegség, gyász, szerelem stb.), vagy valamilyen önkéntes szolgálat is katalizátorként hatott többeknél.

3. Ajánlások egyházi elöljáróknak

A hazai és nemzetközi példák azt mutatják, hogy a hivatásgondozásra fordított nagyobb energia megtermi a gyümölcsét, és ez megmutatkozik az új hivatások számában is. A hivatásbresztésnek különböző szintjeit látjuk: országos, helyi vezetői és hivatásreferens.

3.1 MKPK Hivatásgondozó Bizottság

Tagjai az egyházmegyék hivatás- és ministránsreferensei és a szerzetesrendek képviselői, akik szorosán együttműködnek az Ifjúsági Bizottság (IB) tagjaival.

A Bizottság feladata az egyházi hivatások előmozdítása: ennek érdekében a hivatásbarát kultúra terjesztése, a hivatásgondozók képzésének megszervezése, a hivatásgondozás szakirodalmának összegyűjtése és megismertetése, hivatásgondozó konferenciák szervezése, országos hivatásbresztő programok, kampányok és nemzetközi programok (pl. római ministránstalálkozó) koordinálása.

3.2 Püspök, elöljáró

Az egyházmegyében, szerzetesközösségben az isteni meghívás elsődleges közvetítője a püspök, illetve az elöljáró. Nagyon fontos bátorítást jelent, ha a közösség vezetője szólítja meg, hívja meg a fiatalokat, akár prédikációban, akár az ifjúsági találkozók előadásokban, vagy egészen személyes módon.

A hivatásbarát kultúra támogatása azt jelenti, hogy segítjük a híveket keresztény hivatásuk megélésében, tudatosítva, hogy mindannyian meghívottak vagyunk, és ezáltal meghívók is, *„hogy szolgálatuk betöltésére neveljék a szenteket, és fölépítsék Krisztus testét” (Ef 4,12).*

Döntő jelentőségű az alkalmas hivatásreferens kiválasztása, instruálása és támogatása. A hivatásreferens legyen belülről motivált, ne csak plusz teherként tekintsen erre a munkára. A hivatásgondozás lehessen a fő feladata, és ha mégis van más feladata, akkor előnyös, ha az ifjúsági munka. A referens szolgálatát nagyban segítheti egy jól körülhatárolt feladatleírás és

megfelelő infrastrukturális háttér. Gyümölcsöző tevékenység érdekében vegyen részt hivatásgondozó képzésen, amit az MKPK Hivatásgondozó Bizottsága szervez.

A hivatásgondozó referens főbb feladatai:

- ▶ Munkáját az elöljáróval együttműködve, annak irányítása alatt végezze
- ▶ A papi-szerzetesi hivatások iránt érdeklődő fiatalokkal való személyes törődés (beszélgetés, kísérés, programokra való meghívás)
- ▶ Érdeklődő fiatalokból csoport szervezése: pl. kirándulás, lelki nap stb.
- ▶ Kifejezetten hivatásprogramok szervezése, együttműködve a szemináriumi elöljárókkal (pl. nyílt nap, szemináriumlátogatás, hivatástisztázó lelkigyakorlat)
- ▶ Papok bátorítása hivatásébresztésre és -gondozásra
- ▶ Kapcsolódjon be az egyházmegyei ifjúsági programok szervezésébe
- ▶ Elérhető legyen: megszólítható személyesen és a világhálón keresztül is
- ▶ Fontos, hogy szolgálatát másokkal együttműködve végezze: tartson kapcsolatot a papsággal, működjön együtt a ministráns, ifjúsági- és családreferenssel, egyházi iskolák lelki vezetőivel, hitoktatókkal, szerzetesekkel és médiában járatos személyekkel. Tapasztalat szerint hasznos, ha munkacsoportot hoz létre a fentiekből.

3.3 A növendékek gondozása, képzése

Nagyon fontos, hogy megjelenjen a hivatáskultúra szemlélete a növendékek nevelésében és a felkészülés folyamán kapjanak alapvető hivatásgondozói képzést: pl. egy-egy hétvégén hivatás-műhely, hivatásprogramok szervezésébe való bekapcsolódás (nyílt nap, lelkigyakorlat, tanúságtétel plébániai és más ifjúsági csoportokban, szemináriumi honlap fenntartása stb.).

3.4 Gondoskodás a már szolgálatban állókról

Tapasztalat, hogy az örömmel megélt papi, szerzetesi hivatás tud vonzó lenni a fiatalok számára, ezért nagyon fontosnak látszik a már szolgálatban állók hivatásának megőrzése, erősítése. Ennek jó eszköze lehet az egyházmegyei spirituális szolgálat.

4. Egyházmegyes papi hivatások

4.1 A személyesség fontossága

A kérdőívünkben megkérdezettek többsége a legnagyobb hangsúlyt a hivatások kialakulása kapcsán a személyesség fontosságára helyezte. A beérkezett válaszok és saját tapasztalataink alapján nagy ajándék az a pap, aki Jézushoz hasonlóan a realitás talaján állva belép mások életébe, és engedi, hogy a rábízottak is beléphessenek az ő életébe. Ennek alapvető feltétele az, hogy a pap megszólítható legyen, és ő is képes legyen másokat megszólítani. Segítségünkre lehetnek ebben közös élmények, kirándulások, nyári táborok, összefoglalóan a másokkal töltött minőségi idő. Lelkiismereti kötelességünk minden olyan lehetséges fórumot megragadni, ahol a pap jelenlétével segítheti a hivatások ébredését. Gyümölcsöző lehet – ilyen és ehhez hasonló szavakkal – egyeseket direktben is megszólítani: „Gondoltál már arra, hogy pap legyél?”, „Mi lenne ha...”, „El tudnálak képzelni...”.

4.2 A liturgia méltó ünneplése

A liturgia Isten és ember találkozásának színtere. A liturgiában nemcsak az ember szólítja meg az Istent, hanem Isten is szól az emberhez. A papnövendékek megkérdezése alapján azt látjuk, hogy szemináriumba lépésüket, majd pappá formálódásuk útját az alábbi tényezők befolyásolták: ministrálás, nagyheti szertartások, zarándoklatok, papszentelés, egyházmegyei rendezvények.

Törekedjünk arra, hogy az egyetemes Egyház gyakorlatához hűen ünnepeljük a liturgiát! A hivatásgondozásban ez a következőket jelentheti: a szentmise egyes részeinek magyarázata, különösen nagy hangsúlyt helyezünk a Szentháromnap ünneplésére és szimbólumaira, szentségimádási alkalmak felajánlása hivatásokért, lelki gyakorlatokon való részvétel, szentmisék kapcsán imádkozzunk hivatásokért, az arra nyitottakat küldjük el hivatástisztázó lelki gyakorlatokra.

4.3 A ministránsok élő közössége

A liturgia szép és igényes ünnepléséhez képzett segítőkre van szükség. Minden lelkipásztor tartsa szívügyének a ministránsokkal való foglalkozást (ministránsok meghívása, ministránsfoglalkozás, ministránsavatás). A plébániai ministránsközösség kapcsolódjon bele az egyházmegyei nagy ministránsközösségbe, hiszen ez őket is megerősíti, mert azt látják, hogy sok más társuknak is szívügye az oltár szolgálata. Figyeljünk arra, hogy saját plébániánk

programjait hangoljuk össze az egyházmegyei és országos programokkal! Szép az is, ha egy-egy ministránsközösség egymással külön-külön is találkozik (közös programok, vetélkedő, játék, sport). Emlékezzünk arra, hogy a Szentháromnapban kispapként milyen nagy ajándék volt a főpásztorral együtt töltött idő, ünneplés, imádság, közös liturgia. Ez a modell részben a plébánián ministránsokkal, segítőkkal is kivitelezhető, akár napközi otthonos formában (Krizmaszentelési szentmisétől a húsvéti vigíliáig).

4.4 Szemináriumokkal való együttműködés

Fontos, hogy a szemináriumok által szervezett programokról (nyílt nap, nyílt hétvége) tájékoztassuk fiataljainkat, segítsük odajutásukat. A papi testvériség bölcsője a szeminárium. Ne sajnáljunk időt áldozni arra, hogy kispapjainkkal, paptestvéreinkkel tartsuk a kapcsolatot, látogassuk őket. A kispapokat mindig szeretettel fogadjuk plébániáinkon! A kispapokkal való találkozás, nyílt napokon való részvétel – ahogy papnövendékeink a kérdőívben is megfogalmazták – nagyban segítette hivatásuk kialakulását.

Teremtsünk fórumokat arra, hogy plébániánk fiataljai paptestvéreinkkel is találkozhassanak. Szervezzünk ilyen délutánokat, lássanak minket együtt! Adjunk lehetőséget arra, hogy fiataljaink különböző életkorú, más-más pasztorációs területen szolgáló papokat lássanak, halljanak, ill. kérdezhessenek.

5. Ifjúságpasztoráció

Célunk: segíteni a fiatalokat, hogy érett felnőttként felfedezzék meghívottságukat, és szabad életdöntést tudjanak hozni. Itt kapcsolódik össze az ifjúságpasztoráció és a hivatásgondozás.

Javaslatok az Ifjúsági Bizottság számára:

- Az ifjúságreferensek kapjanak világos feladatlírást, mi az, amit elvárnak tőlük. Érdemes lenne kidolgozni olyan struktúrát, ami körülírja az egyes referensek (ifjúsági, hivatásgondozó, ministráns, család) kompetencia határát és együttműködésük módját a már működő modelleket mintaként használva.
- Fontos segíteni a fiatalt, hogy ahol él, ott valóban kapcsolódjon be közösségi életbe (plébánia, egyetemi lelkészség, szerzetesrend, lelkeségi mozgalom). Ezt segítheti
 - mobil-applikáció a befogadó közösségek és a kereső fiatalok között

- ifi honlap, melynek részeként pl.: közösségek bemutatkozhatnak, valamint a fiatalok számára online közösség kereső felületet biztosít.
- A különböző szintű (helyi, egyházmegyei, regionális, országos, nemzetközi, világtalálkozó) ifjúsági programok összehangolása és ismertetése.

Hivatásgondozás szempontjából fontos, hogy alkalmas fiatalokat bevonjunk az ifjúsági közösségek vezetésébe, ezért szükséges ifjúsági vezetőképző program elindítása.

Életadó lenne, ha fiatal papok, szerzetesközösségek népmissziókat vállalnának. Kiemelt ünnepeken (pl. Szentháromnapon) az ifjúsági közösségek vállalják a részvételt és a szolgálatot (ének, olvasmányok, liturgikus szolgálat).

Javasoljuk, hogy a papnevelésben kapjon helyet az ifjúságpasztorációs képzés.

Hasznos lenne egy frissen tartott elérhetőség lista, amin olyan személyek szerepelnek, akik lelki kísérést és lelki gondozást vállalnak.

6. Hitoktatás, iskolák

A gyorsfelmérés alapján kapott eredmények egyértelművé tették, hogy a hivatások tekintetében meghatározó a hiteles és megszólítható plébános vagy szerzetes személye. Ennek a kapcsolatnak a kialakításában jelentős szerepet kaphatnak az egyház által fenntartott oktatási és nevelési intézmények.

A megbeszélés során külön foglalkoztunk a KLIK, a Katolikus Egyház és az egyéb felekezetek által fenntartott iskolák helyzetével, a hozzájuk kapcsolódó problémákkal és lehetőségekkel.

6.1 KLIK-es és nem katolikus fenntartású iskolák esetében az alábbi lehetőségeket látjuk megvalósíthatónak

- 1) A papi jelenlét, megszólíthatóság és elérhetőség, valamint az egyház képviselőjének (pl. hitoktatók) személye kiemelt jelentőségű.
- 2) Iskolák és iskolai programok bevonása a templomba. Fontosnak tartjuk, hogy a plébánosok nyissanak a helyi oktatási intézmény és vezetője felé, meghívással és kapcsolat létrehozásával teremtsenek együttműködési lehetőséget, tegyenek meg

mindent a találkozási pontok megkeresésére (ünneplés, Karácsony, Húsvét, esetleges temetés, hitoktatással kapcsolatos események).

- 3) A hitoktatásra és az egyház tanítására nyitott gyerekek személyes megszólítása, a hitoktatás folytonosságának megteremtése – az általános iskolát elvégzett fiatalok számára – a plébánián, ifjúsági csoport, ministráns hittan és egyéb programok létrehozásával.
- 4) Kiemelt fontosságúnak tartjuk a nyári táborok, kirándulások, zárandoklatok stb. megszervezését.
- 5) Fontos az egyház képviselőinek (plébánosok, káplánok, esetleg diakónusok, hitoktatók stb.) összehangolt együttműködése, hogy ugyanazt az álláspontot képviseljék, egységesen megjelenítve az egyházat és tanítását.
- 6) A diákok és tantestület értesítése, tájékoztatása (pap, hitoktató, elkötelezett tanárok, szülők által) a plébániái programokról.
- 7) Személyes kapcsolatok építése, pl. családlátogatás. Ez segítheti az ébredő hivatások család általi elfogadottságát.
- 8) Családi nap és egyéb programok szervezése, iskolai szervezésű programokban való részvétel lehetőségének feltárása – találkozási felület kiszélesítése.
- 9) Plébániák megnyitása az érettségi előtt kötelező közösségi szolgálat teljesítésére. (Szerződés megkötése és a különböző szolgálatok megszervezése: pl. 72 óra kompromisszumok nélkül, beteglátogatás, korrepetálás, rendrakás, fahordás, felújítások, temető rendezés, népkonyha nyitása és egyéb, a helyi igényekhez igazodó szolgálatok.)
- 10) Hívó hírességek meghívása – tanúságtétel mai nyelven.
- 11) Hívás modul, esetleg komplett terv kidolgozása, ami hitoktatók kezébe adható. Hittankönyvek átvizsgálása a hivatásképpel kapcsolatos szemlélet formálása szempontjából.

6.2 Katolikus – egyházmegyei és rendi fenntartású intézmények

Mára az iskolák sok esetben egyértelműen missziós területnek tekinthetők, annak minden örömeivel és terhével.

A hivatásgondozás szempontjából az alábbi területeken látunk lehetőségeket:

- 1) Aktív, hozzáértő, imádságos – vagyis HITELES – papi jelenlét biztosítása, amennyire ez lehetséges a korlátozott személyi feltételek mellett.
- 2) Püspöki látogatás (fenntartói tekintély megjelenése, kapcsolattartás és példaadás). A tanévnyitók és tanévzárók közös ünneplése. A plébános és az iskolaigazgató egymáshoz való viszonyának konkrét meghatározása, a kompetenciák és hatáskörök kijelölése. A tantestület tagjainak tájékoztatása a fenntartói elvárásokról. A plébános fenntartói tekintélyének megerősítése.
- 3) Az iskola helyi tradícióinak megteremtése és a liturgikus évhez való illesztése.
- 4) A hitéleti aktivitáshoz kapcsolódó nyilvános kitüntetések és jutalmak alapítása, átadása a templomban.
- 5) A hivatásokhoz kapcsolódó könyv, film, plakát misszió.
- 6) Tantestületi értekezlet papi imával történő nyitása és zárása.
- 7) Egyházmegyei szintű alakuló értekezlet püspöki nyitása. Kiemelt jelentőséggel a püspök (mint munkaadó) és a tantestület találkozása, pl. sportcsarnokban közös tantestületi összejövetel.
- 8) Kápolna (szakrális tér), valamint gyóntatási terület kialakítása és elérhetővé tétele a diákok számára.
- 9) Minőségi iskolai lelki gyakorlatok a diákok és tanárok számára egyaránt.
- 10) Férfi tanár és hittan tanár jelenléte (férfi identitás megjelenése).
- 11) Iskolalelkész kinevezése, folyamatos jelenlétének biztosítása.
- 12) Diákok plébániára való bevonása.
- 13) A hittan erkölcsstan része a 11. évfolyamról korábbi évekre való előrehozása.

7. Hivatásgondozó programok

A már működő (szerzetesi és egyházmegyei) hivatásgondozó modellek, illetve a hivatásgondozók által megfogalmazott igények mentén fontosnak tartjuk, hogy a meglévő tapasztalatokat, ismereteket összegyűjtsük, és minden hivatásgondozóval megosszuk, illetve a hivatás iránt érdeklődőknek minél több információt tegyünk elérhetővé a hivatásprogramokról. Ehhez javasolnánk egy webes felületet, akár a www.hivatas.hu, akár a www.szerzetesek.hu oldalt. Ennek fényében a következő javaslataink lennének.

7.1 Hivatásgondozók részére:

- 1) Elméleti és gyakorlati képzés indítása a hivatásgondozóknak kurzus formájában, a különféle működő modellek élményszerű kipróbálásával.
- 2) Összegyűjtött egyházmegyei és szerzetesi hivatásgondozó programok, bővebb leírással, célcsoporttal és tematikával.
- 3) Segédanyagok: szempontok a hivatásgondozáshoz (megszólítás, hivatáskeresőkkel való ismerkedő beszélgetés, jellemzésük, programok szervezése, stb.); hivatásgondozó programokra jelentkezőknek kiküldött kérdőívek; visszajelzést kérő lapok.
- 4) Regionális szinten összeállított szakember-lista – hová küldhetem tovább az embereket (pszichológusok, szakemberek, lelki vezetők)? Legyen megadva elérhetőségük, és az anyagi vonzat (órabér, TB támogatás, stb.).
- 5) Fontosnak tartjuk a hivatáskeresők bevonását az apostoli szolgálatba, megadni nekik is a lehetőséget a szolgálat örömeinek megtapasztalására (szociális területeken is, intézményekben vagy plébánián keresztül).
- 6) Hazai és nemzetközi hivatásgondozó házak listája, elérhetőséggel (Emmausz, Montserrat, Forrás, Casa Balthasar, stb.)

7.2 Hivatáskeresők részére:

- 1) Összegyűjtött egyházmegyei és szerzetesi hivatásgondozó programok, leírással, elérhetőséggel, esetleg plakáttal/weboldal linkkel. Akár eseménynaptár formájában is megoldható. Pl. imaiskolák (imádság tanulása), zárandoklatok, lelkigyakorlatok (ifjúsági és hivatástisztázó), kifejezetten hivatástisztázó programok (nyílt hétvégék, nyílt napok, csendes hétvégék, stb.).
- 2) Hivatásgondozók elérhetősége, térkép formájában (pl. www.szerzetesek.hu szerzetesi térképéhez hasonlóan).
- 3) Hivatásgondozó házak, elérhetőségekkel, linkkel.
- 4) Médiatár: kisfilmek (papi és szerzetesi tanúságtételek; papi és szerzetesi hivatásébresztő videók stb.), fotóalbumok stb.
- 5) Hivatásoldalak linkjei (szemináriumok, szerzetesi közösségek).

7.3 Egyéb javaslatok:

- 1) Kiírás középiskolás és egyetemista fiataloknak pályaművekre (plakát, kisfilm, fotópályázat): „Te hogyan mutatnád be/reklámoznád a papságot, szerzetességet?” Meg lehet hirdetni országos, egyházmegyes, regionális vagy intézményes szinten.
- 2) Iránytű-jellegű hivatástisztázó műhelyek tartása regionális vagy egyházmegyei szinten (ld. <http://www.sapientia.hu/hu/iranytu>), helyi szerzetesek, papok vezetésével, családosok bevonásával. Az Iránytű tematika hozzáférhető, elkérhető.
- 3) Fiatalok kontrollcsoportjának bevonása: visszajelzések kérése programokról, plakátokról, kisfilmekről – még mielőtt nyilvánossá tennénk őket, készíteni egy kérdőívet, felmérést arról, mi szólítja meg őket tartalmilag és formailag (különböző csoportokban, korcsoportokban, pl. egyházi gimnáziumok, egyetemi lelkeszségek, ifjúsági csoportok).
- 4) Nyílt napok szervezését fontosnak tartjuk, mind szemináriumokban, mind pedig szerzetesközösségekben, akár nyílt hétféle formájában is (pl. „Jöjj és lásd!” hétfélek, péntek estétől vasárnap délig). A keresők így bepillantást nyerhetnek az adott életállapotba, szolgálatba, és közvetlenül találkozhatnak papokkal, szerzetesekkel.
- 5) Fontosnak tartjuk a papi és szerzetesi hivatásokért mondott rendszeres imádságot. Készült több verzióban is az imaórák liturgiájához „Fohászok hivatásokért”, ezt is meg lehetne osztani, egyéni és közösségi használatra (szentmisében hívek könyörgéseihez, iskolai áhítathoz).

8. A kommunikáció mint a hivatásbresztés elengedhetetlen eszköze

8.1 Ferenc pápa kommunikációja mint modell – befelé és kifelé egyaránt

Annak a közegnek, célcsoportnak, akit mi a hivatásbresztésben megcélunk, Szentatyánk kommunikációja megfelelő modellként szolgálhat. Ahogyan használja az egyházi nyelvet és a köznyelvet, s milyen csatornákon kommunikál, azzal széles tömeget szólít meg. Ez az egyházban újfajta kommunikációs mód nem mond ellent a hagyománynak, s még a világ számára is érthető és befogadható.

A hivatás belső, egyházi kifejezés, de a mai fiatalok számára nem magától értetődő. Több hasonló szavunk is van, s ezeket meg kell tanulnunk érthetővé tenni. Vannak jó, ma is használatos szavak, amelyekkel nagyon jól körülírhatunk egyházi szakszavakat.

Szentatyánk Róma püspökeként egyszemélyi vezető, de munkájában fontos számára az egyház közösségi dimenziója. Püspöktestvéreit és véleményüket komolyan veszi. A papoknak igyekszik irányt mutatni. S mindennap kommunikál a hívekkel: az evangélium hirdetése napi munkája.

A közös munkában fontos a kölcsönösség. Kiadja a munkát, s vele a felelősséget, és értékeli a végzett tevékenységet. Ugyanígy a híveket vezeti, de minden beszéde végén kéri az imádságukat is.

Szent II. János Pál pápa óta Vatikán a világhálón is aktív. Szentatyánk jól érzi, hogy a fiatalokhoz ezen a közvetítő közegen keresztül is vezet az út.

8.2 Megjelenés. Hogyan jelenünk meg kifelé?

Az egyház alapvető feladata az evangélium megélése és hirdetése. Ezt befelé éljük, de kifelé hirdetjük. Erre megvannak a mai eszközök és a korszerű módszerek. Ezeknek a használata megfelelő szakmai felkészültséget igényel. Ha igényesek vagyunk munkánkban, akkor magasabb társadalmi figyelmet érhetünk el, akkor jobban szólhat a hangunk. Érdemes erre komoly anyagi forrást biztosítani.

A hatásos kommunikációhoz tudatos tervezés szükséges. Ennek részei a cél és célcsoport meghatározás, marketing stratégia megalkotása. Ez nagyrészt tanulható is, és a fiatal nemzedék ebbe a munkába könnyen bevonható.

Célunk a hivatásbarát kultúra kialakítása. Ennek részeként a papi hivatás ébresztését nagyban támogatja a világhálón való folyamatos jelenlétünk. Egyik legfontosabb területe az igényes, naprakész honlapok megléte. Javasoljuk, hogy minden szemináriumban legyen legalább egy lelkes, hozzáértő fiatal, akit az előjárók megbíznak a honlap gondozásával.

Nagy lehetőséget látunk a meglévő központi honlapokban: katolikus.hu, hivatas.hu, szerzetesek.hu. Ezek lefedik az egyház tevékenységi köreit. Hozzájuk kapcsolódhatna egy kifejezetten fiataloknak szóló, hivatásbarát oldal.

A fiatalok az idejük nagy részét a közösségi felületeken töltik. Az ő megszólításukhoz szükséges, hogy azokon mi is folyamatosan jelen legyünk: Facebook, Instagram, Pinterest, videómegosztók, Wikipedia stb.

Fontosnak találjuk azt is, hogy jól hirdetett katolikus mobilalkalmazások készüljenek. A világhálón való hatékony jelenlét megköveteli bizonyos technikák és gyakorlatok alkalmazását: dinamikus tartalmak, RSS, tartalmak multiplikálása, kereső optimalizálás, mobil eszközökre optimalizált felületek, fizetett hirdetések.

Láthatóságunkat erősíti, ha találunk olyan fiatalokat, akik kortársaik számára érthető és vonzó kisfilmeket készítenek a hivatásokról.

Nap mint nap láthatjuk, hogy egyre többen olvasnak elektronikus könyveket. Érdemes lenne nekünk is kihasználni ezt a lehetőséget. Legyenek elérhetőek az egyházzól, hivatásról, példaképekről, hétköznapi csodákról szóló e-könyvek, rövidebb e-novellák. Sőt, a napi evangélium mellett szentek gondolatai is megjelenhetnének napi motiválók gyanánt.

A hivatásbarát kultúra hangsúlyos terjesztő közege még mindig az írott sajtó. Rajtunk múlik a megjelenés, a pozitív megjelenésünk. Kereshetjük a lehetőségét annak, hogy minél több helyen találkozhassanak az emberek a pozitív egyházképpel. Ilyenek: jó példák a világi médiában, bekerülés zenei csatornába, mozifilmek előtti villámreklámok hivatásokról.

A hivatásokkal kapcsolatban a könyvkiadás területén segítség lenne még több minőségi könyv fordítása, kiadása, elérhető áron: példaképek, történetek, önismeret, inspirációk, szakkönyvek.

Erős megszólító hatása van az óriásplakátoknak, molinóknak. Mintegy arculati elemként megjelenhetne templomaink falán egy-egy meghívó mondat, Ferenc pápa képe és üzenete.

Az elhivatottság pozitív üzenetét megjeleníthetjük különböző reklámanyagokon: könyvjelző, toll, karkötő, öngyújtó stb. A célzott megjelenést segíti, ha bekerülünk a diákszabványokba, illetve útravaló csomagként ott vagyunk a ballagók tarisznyájában életcél választására, hivatásra inspiráló gondolatokkal.

A felmérések alapján a papjaink és hitoktatóink szerepe nagyon fontos a hivatások ébresztésében. Segítsük munkájukat olyan információs és motivációs anyagokkal, melyeket ők juttathatnak el a fiataloknak.

Az egyház életében vannak súlyponti események. Egyházi ünnepek, amiket a hivatásgondozás fókuszába helyezhetünk: hivatások világnapja, megszentelt élet napja,

papszentelések, Szentháromnap. Illetve papszentelések hirdetése, hivatások hetének szervezése, zárandoklat papszentelésekre.

Az ifjúsági rendezvényeken jelen kell lennünk hivatáspontokként. A hivatásbarát kultúrát világi rendezvényeken, katolikus iskolákban is építhetjük. Ezen kívül több olyan világi hely is van, ahol érdemes lenne megjelennünk hivatáspontokként: KözösPont a fesztiválokon, flashmobok.

Legalább a katolikus iskoláinkban, és azokban a más egyházak által fenntartott iskolákban, ahol sok katolikus fiatal van, fel kell kínálnunk tematikus órákat a hivatásról, a hivatás értékeiről.

Mindezekhez elengedhetetlen a személyesség, a megszólíthatóság – hely, ahol kérdezhetnek; ember, akit kérdezhetnek –, a bátor tanúságtétel, mai példaképek, mai csodák. Fel kell fedeznünk új tanúságtevőket, hisz sokan vannak, akik boldogan és szépen élik meg elhivatottságukat.

A javaslataink jól lehet, technikai jellegűnek tűnnek, de csak úgy működhet ez a szolgálat, ha olyan emberek vesznek részt benne, akik hivatásuknak tekintik a hivatásokért való munkálkodást.